

Koncepcja programowa Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu

Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu (MBP) jest częścią sektora kultury we Wrocławiu obejmującego instytucje kultury, silnie zaznaczające swoją obecność organizacje pozarządowe, prywatne firmy, oddolne inicjatywy lokalne, twórców i artystów indywidualnych. Instytucja dysponuje ogromnym potencjałem jakim są zaangażowani bibliotekarze/ki i zbiory rozmieszczone w całym mieście: sieć 39 filii bibliotecznych, Centrum Biblioteczno-Kulturalne FAMA i MultiCentrum.

Misja. Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu buduje i wspiera aktywność kulturalną mieszkańców na wielu poziomach, łącząc dbałość o pierwszy kontakt z książką z wykorzystaniem nowych technologii w promocji twórców, tekstów kultury i nowych idei. Biblioteka pomaga indywidualnym osobom, organizacjom i lokalnym społecznościom w odkrywaniu potrzeb, które przyczynią się do ich rozwoju.

MBP, realizując misję, czerpie z międzynarodowych doświadczeń innych bibliotek i uwzględnia standardy oraz dobre praktyki rekomendowane przez IFLA. Biblioteka angażuje się w projekty interdyscyplinarne łączące interesariuszy z różnych obszarów kultury i gospodarki, które mają wpływ na rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Wyzwaniem MBP jest wzmocnienie kapitału społecznego poprzez:

- systematyczną edukację czytelniczną,
- zapewnienie dostępu do wiedzy i tekstów kultury,
- rozwijanie aktywności kulturalnej mieszkańców,
- kształtowanie postawy odpowiedzialności społecznej.

Zadaniem biblioteki jest zakorzenienie kultury czytania wśród mieszkańców Wrocławia i uświadamianie, że czytanie rozwija analityczne i krytyczne myślenie, a przez to wpływa na wzrost poczucia sprawczości i większe zaangażowanie w życie społeczne. Ważne jest, by każdy wrocławianin akceptował kompetencję czytania, jako kluczową umiejętność, wzmacniającą szanse na rozwój osobisty i mającą realny wpływ na osiągnięcie sukcesów w nauce i pracy.

Filary funkcjonowania MBP:

Ludzie – czytelnicy i bibliotekarze
Miejsce
Oferta

Wartości z którymi MBP się utożsamia:

Dostępność
Jakość
Współpraca

Ludzie – czytelnicy i bibliotekarze

Bibliotekę tworzą ludzie, którzy budują relację z czytelnikami. To bibliotekarze kreują zainteresowania czytelnicze, znają potrzeby i zainteresowania czytelników, są ich przewodnikami w świecie literatury. Potwierdzeniem są badania czytelnictwa wskazujące, że czytelnicy czytają to, co bibliotekarze polecają oraz coraz liczniej tworzone zautomatyzowane systemy poleceń funkcjonujące w serwisach filmowych, muzycznych czy na platformach z e-literaturą. Nie wszyscy odnajdują się w natłoku treści, programów czy aplikacji, nie wszyscy nadążają za rozwojem technologii. Część osób świadomie wybiera kontakt z drugim człowiekiem i zwraca się o pomoc do bibliotekarza. Biblioteka,

jako instytucja kultury powinna inwestować w rozwój kompetencji bibliotekarza, zadbać o skuteczny system motywacji, doceniać zaangażowanie i multidyscyplinarność, w zamian oferując satysfakcjonujące wynagrodzenie za pracę.

Pracownicy MBP razem z czytelnikami, użytkownikami i naszymi partnerami tworzą społeczność. Społeczność ta może oddziaływać na innych propagując określone zachowania czy trendy. Biblioteka, dbając o swoich odbiorców powinna zapewniać im dostęp do najnowszych tekstów kultury, polecać wartościowe treści, niwelować wykluczenie cyfrowe, społeczne i wspierać ich rozwój.

Miejsce

Biblioteka to wg. teorii Raya Oldenburga tzw. trzecie miejsce – bezpieczna i przyjazna niekomercyjna przestrzeń dla mieszkańców, w której mogą spędzać czas, zdobywać informacje, nawiązywać relacje, rozwijać siebie i swoje pasje. Filie biblioteczne powinny być przyjaznymi, neutralnymi miejscami cieszącymi się dużym zaufaniem społecznym, w których mieszkańcy czują się współgospodarzami i kreatorami wydarzeń dla społeczności lokalnej. Realny wpływ na podejmowane działania, realizowane spotkania, kupowane zbiory zbuduje trwałe relacje i poczucie odpowiedzialności za miejsce i ofertę. Bibliotekarze, współpracując z otoczeniem biblioteki, powinni docierać do nowych grup odbiorców i wspierać ich rozwój, kreując zainteresowania czytelnicze.

Oferta

Zasoby kultury dostępne w bibliotece i poza nią powinny być aktualne, neutralne i nie podlegać cenzurze. Jako instytucja kultury jesteśmy nie tylko legalnym źródłem dostępu do literatury, filmu, muzyki, ale też organizatorem wielu atrakcyjnych wydarzeń, szkoleń i miejscem spotkań łączącym ludzi z różnymi pasjami. Każda filia ma swoją specyfikę: rodzaj zbiorów, ofertę działań, którą może wykorzystać w kontakcie ze środowiskiem lokalnym, a równocześnie może zainteresować swoją wyjątkową ofertą mieszkańców w całym mieście. Biblioteka jako sieć powinna realizować globalne cele angażując się w ważne społecznie tematy, stwarzając przestrzeń do dialogu, wyrażania siebie i zaangażowania, a jednocześnie powinna zachować odrębność poszczególnych filii, dając im środki i narzędzia do rozwoju.

Dostępność

Biblioteka jest miejscem dostępnym dla wszystkich mieszkańców niezależnie od ich narodowości, wyznania, statusu społecznego, zamożności, sprawności ruchowej czy intelektualnej. Otwartość na różnorodność i obecność obcokrajowców w naszych filiach to standard. Od wielu lat rozwijamy kompetencje językowe mieszkańców (Language Cafe) i współpracujemy przy realizacji miejskich programów (Wrocław na językach świata).

Biblioteka powinna obserwować nowe trendy w kulturze, zmieniające się potrzeby odbiorców i dostosowywać do nich swoją ofertę i usługi. Czas pandemii przyspieszył i zintensyfikował ilość zmiennych: pojawił się tzw. e-konsument i nowy sposób odbioru treści niezależniony od czasu, miejsca i nośnika. Zapewnienie czytelnikom zdalnego dostępu do zasobów i sprawnej komunikacji z biblioteką to podstawa.

Jakość

Wysoka jakość usług to umiejętne dopasowanie oferty do potrzeb odbiorców/czytelników poprzez budowanie pozytywnego wizerunku biblioteki, profesjonalną komunikację wewnętrzną i zewnętrzną, zakup aktualnych i atrakcyjnych zbiorów.

Opracowanie wspólnie z pracownikami standardów obsługi, automatyzacja, optymalizacja procesów bibliotecznych i uproszczenie procedur wpłynie na poprawę wizerunku biblioteki, jako instytucji uczącej się, otwartej na zmiany i potrzeby użytkowników/czytelników.

Współpraca

Biblioteka będzie rozwijać współpracę z Gminą Wrocław i innymi instytucjami kultury

z uwzględnieniem celów: Strategii Miasta Wrocławia Wrocław 2030 „Wrocław miastem mądrym, pięknym, zasobnym – miastem, które jednoczy i inspiruje”, Diagnozą potencjału kulturowego Wrocławia Kultura – Obecna! oraz Dokumentem programowym Rozwoju Kultury w perspektywie 2021+. Istotnym elementem w obszarze wspierania czytelnictwa lokalnie jest pierwsza karta biblioteczna i publikacja w ramach Wyprawki Wrocławskiej czy karta biblioteczna w aplikacji Nasz Wrocław.

Nowym projektem w który biblioteka się zaangażuje będzie Współdzielnia Kultury czyli dzielenie się swoimi zasobami na określonych warunkach i w określonych normach prawnych, zainicjowana przez Strefę Kultury Wrocław. Udział w tym projekcie pozwoli zbadać potencjał i możliwości międzysektorowej, ponadinstytucjonalnej współpracy oraz optymalnego wykorzystania zasobów.

Współpraca ze środowiskiem branżowym: autorami, wydawcami, księgarniami, bibliotekami i uczelniami będzie kontynuowana zarówno na poziomie całej sieci, jak i lokalnie przez poszczególne filie biblioteki. Wymiana doświadczeń, dobrych praktyk i innowacyjnych rozwiązań będzie realizowana w oparciu o wypracowane partnerstwa z bibliotekami na Ukrainie, Słowacji, w Norwegii i w Niemczech. Biblioteka będzie angażować się w ogólnopolskie i międzynarodowe projekty i kampanie promujące czytelnictwo.

Współpraca w środowisku lokalnym z placówkami oświatowymi, instytucjami kultury, Radami Osiedli, CAL-ami, oddolnymi inicjatywami lokalnych liderów, organizacjami pozarządowymi, ale też służbami publicznymi będzie realizowana przez bibliotekarzy pracujących w danym rejonie.

Zarys Strategii

I. Poszerzenie kręgu odbiorców.

Znajomość potrzeb mieszkańców Wrocławia i budowanie oferty zgodnej z tymi potrzebami oraz systematyczna edukacja czytelnicza w okresie pięciu lat powinny poszerzyć krąg aktywnych czytelników i osób korzystających z oferty bibliotek. Etapy realizacji:

- a) Przeprowadzenie diagnozy potrzeb użytkowników (obecnych i potencjalnych).
- b) Opracowanie strategii rozwoju czytelnictwa, oferty i usług.
- c) Systematyczna edukacja czytelnicza w filiach i wychodzenie poza teren biblioteki do placówek oświatowych oraz organizacja wydarzeń w plenerze z CAL-ami i Radami Osiedli.
- d) Podnoszenie kompetencji pracowników w zakresie docierania do nowych grup odbiorców i budowania trwałych relacji.
- e) Rozwój infrastruktury: stanowiska samoobsługi, książkomaty, aplikacja mobilna z kartą biblioteczną.

II. Optymalizacja procesów zarządczych.

- a) Optymalizacja kosztów, weryfikacja i dostosowanie zatrudnienia do aktualnych potrzeb celem wypracowania sukcesywnego wzrostu średniego wynagrodzenia w ciągu pięciu lat.
- b) Wypracowanie systemu motywacji pracowników i programu szkoleń. Wprowadzenie systemu oceny pracowników.
- c) Dostosowanie procesów do obowiązujących przepisów prawa m.in. weryfikacja kontroli zarządczej, wypracowanie i wdrożenie procedury antymobbingowej, wdrożenie procedury dotyczącej sygnalistów.
- d) Wprowadzenie modelu partycypacyjnego w zarządzaniu poprzez angażowanie liderów i pracowników biblioteki, którzy mają bezpośredni kontakt z czytelnikami w konsultowanie i wypracowywanie rozwiązań.

III. Monitoring i optymalizacja efektywnego wykorzystania bazy lokalowej i zasobów MBP

- a) Analiza funkcjonujących filii pod względem wskaźników efektywności i spełniania potrzeb mieszkańców (powierzchnia, ilość odwiedzin, wypożyczeń, wykorzystanie zasobu, etaty, godziny otwarcia, oferta wydarzeń, jakość obsługi).
- b) Inwestycje na nowych osiedlach Wrocławia.
- c) Gotowość do stopniowej migracji z lokali szkolnych.

- d) Długofalowy plan remontów filii.
- e) Analiza wykorzystania zasobu bibliotecznego i wprowadzenie nowych rozwiązań celem sprawnej dystrybucji zbiorów.
- f) Optymalizacja procesu wymiany i uzupełniania zbiorów. Przekazywanie niewykorzystanych zbiorów do Biblioteki Ostatniego Egzemplarza i potrzebujących instytucji, organizacji (zakłady karne, domy kultury, przedszkola, domy pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, bookcrossing).

IV. Restrukturyzacja sieci

- a) Restrukturyzacja sieci w oparciu o wyniki diagnozy funkcjonowania biblioteki.
- b) Uproszczenie struktury organizacyjnej i dostosowanie jej do aktualnych potrzeb.
- c) Automatyzacja procesów bibliotecznych.
- d) Nowy model zarządzania małymi filiami.
- e) Wypracowanie skutecznej komunikacji wewnętrznej usprawniającej działanie zespołów projektowych.

V. Rozwój biblioteki z pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Podstawowe źródło finansowania to dotacja od organizatora, która stanowi 89% budżetu, 4% to dotacje celowe, 4% dotacje spoza sektora finansów publicznych (wpłaty z kar i na fundusz), 2% środki z krajowych programów grantowych i 1% to przychody z działalności. Biblioteka pozyskuje środki zewnętrzne w ramach programów ogólnopolskich i po raz pierwszy w 2021 roku z funduszy unijnych.

- a) Źródła regionalne – Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
- b) Źródła ogólnopolskie – projekty jednoroczne i wieloletnie (MKIDN)
- c) Źródła międzynarodowe – programy unijne: europejski Funduszu Rozwoju Regionalnego (projekty infrastrukturalne), MFEOG, Kreatywna Europa – program Unii Europejskiej wspierający europejskie sektory kultury i kreatywne, w tym przemysł audiowizualny, a także Europa dla Obywateli, wspierający aktywne społeczeństwo obywatelskie w procesie integracji europejskiej, programy współpracy transgranicznej m.in. Fundusz Wyszechradzki,
- d) Fundacje korporacji m.in.: Orange, Fundacje bankowe i firm międzynarodowych,
- e) Biznes i sponsorzy.

VI. Zarządzanie realizacją strategii

Kryteria oceny realizacji strategii – mierniki w horyzoncie 5 letnim.

- a) Wzrost ilości aktywnych czytelników o 40 %. Dane z systemu bibliotecznego.
- b) Wzrost aktywnego udziału w ofercie dostępnej on-line o 20% (dane z platform udostępniania e-booków i lbooków, strony internetowej).
- c) Wzrost ilości osób, które przeczytały więcej niż 3 książki w roku.
Badanie czytelnictwa wśród Wrocławian obejmujące również osoby nie korzystające z sieci bibliotek. Pierwsze badanie w 2023 r. – kolejne w 2027 r.
- d) Wzrost dostępności zasobów i oferty bibliotek o 20%:
 - wzrost ilości wypożyczeń zbiorów,
 - udostępnień e-literatury,
 - uczestników wydarzeń,
 - odwiedzin.
- e) Wzrost co najmniej do 20 % użytkowników, korzystających ze stanowisk samoobsługowych w poszczególnych filiach.
- f) Badanie zaangażowania pracowników – porównanie wyników z badania przeprowadzonego w 2020 r. w oparciu o spotkania, rozmowy z pracownikami, dobrowolne i anonimowe zgłoszenia problemów, a następnie ich analizę z wykorzystaniem metodologii Gallup Q12.
- g) Utrzymanie stałego poziomu środków zewnętrznych w corocznym budżecie biblioteki.

VII. Perspektywa 10 letnia.

Stworzenie z MBP elastycznej instytucji z wysokimi standardami zarządzania i usług, gotowej na zmiany oraz ukierunkowanej na potrzeby użytkownika.

Plan organizacyjno-finansowy

I. Poszerzenie kręgu odbiorców.

- a) Tworzenie nowych usług dla mieszkańców w oparciu o wyniki przeprowadzonej diagnozy.
- b) Edukacja czytelnicza dzieci i budowanie trwałych relacji z rodzinami.
- c) Zbudowanie oferty dla młodzieży, która będzie wspierać ich rozwój osobisty i rozwijać pasje.
- d) Aktywizacja środowisk lokalnych i zacieśnianie współpracy z instytucjami edukacji, kultury, CAL-ami, Radami Osiedli, NGO-sami i lokalnymi liderami.
- e) Diagnoza potrzeb wśród osób przebywających w ośrodkach dziennego lub stałego pobytu – docieranie do potrzebujących z książką dzięki współpracy z wolontariuszami. Współpraca z Wydziałem Zdrowia. Rozwój usługi Książka do domu.
- f) Automatyzacja – inwestycja w stanowiska samoobsługi I etap 2 filie. MBP po wdrożeniu systemu ALMA do końca 2025 roku nie będzie ponosić kosztów związanych z lokalną instalacją systemu i zakupem licencji, co pozwoli na inwestycje w automatyzację procesów bibliotecznych. Proponowane miejsca instalacji stanowisk samoobsługi to: Mediateka i CI PRZEJŚCIE, Filia nr 11 Psie Pole. Umożliwiłoby to zmniejszenie liczby etatów poprzez ich przesunięcie do nowopowstających lub innych placówek; dostosowanie godzin otwarcia do potrzeb mieszkańców (badanie/ testowanie potrzeb mieszkańców). Zwiększenie dostępności biblioteki dla mieszkańców.
- g) Szkolenia pracowników z profesjonalnej obsługi czytelnika w celu podniesienia standardów w kontaktach z użytkownikami w każdej z placówek biblioteki.
- h) Szkolenia z obsługi, opracowania zbiorów, katalogowania w nowym systemie bibliotecznym ALMA i nowej wersji multiwyszukiwarki PRIMO.
- i) Aktualizacja regulaminu korzystania z usług biblioteki.
- j) Cele długoterminowe:
 - zbudowanie systemu rekomendacji zbiorów,
 - księżkomaty -wprowadzenie popularnych już w wielu miejscach w Polsce księżkomatów jako uzupełnienie sieci filii. Lokalizacje do rozważenia: F 63 pl. Wyzwolenia, F 20 ul. Majakowskiego, Punkt Biblioteczny ul. Chopina.

II. Optymalizacja procesów zarządczych.

- a) Stworzenie procedur i standardów obsługi czytelnika.
- b) Diagnoza kompetencji pracowników w poszczególnych działach.
- c) Ujednolicenie i racjonalizacja systemu wynagrodzeń, w tym dodatków na stanowiskach kierowniczych i specjalistycznych.
- d) Wspólne tworzenie kultury organizacyjnej instytucji, w której Pracownicy/czki wszystkich działów znają cel do którego zmierzamy, z elementami kultury adhokracji, gdzie Pracownicy/czki są zachęceni do eksperymentowania i oferowania nowych pomysłów, a liderzy wprowadzają nowe rozwiązania zorientowane na Odbiorcę.
- e) Wypracowanie ścieżek karier (możliwość awansu i przekwalifikowania).
- f) Praca na talentach poprzez budowanie oferty dla klientów opartej na mocnych stronach i kompetencjach pracowników.
- g) Wspólne nabywanie kompetencji i dzielenie się nimi z innymi.
- h) Jeden kierownik dla dwóch filii w zasięgu rejonu. Jednoosobowe obsady na filiach się nie sprawdzają w sytuacji urlopów, zwolnień lekarskich lub nieplanowanych nieobecności.
- i) Cele długoterminowe:
 - Wypracowanie systemu motywacji Pracowników i zwiększanie poczucia

odpowiedzialności za wykonywane zadania, budowanie poczucia sprawczości i wpływu na rozwój organizacji-sieci.

- Systematyczne podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników.
- Wymiana doświadczeń z innymi pracownikami instytucji kultury pracującymi bezpośrednio z odbiorcami.

III. Monitoring i optymalizacja efektywnego wykorzystania bazy lokalowej i zasobów Biblioteki

- a) Systematyczna poprawa dostępności zasobów i placówek bibliotecznych poprzez automatyzację podstawowych procesów bibliotecznych i tworzenie nowych usług.
- b) Systematyczna realizacja remontów filii - 4 filie rocznie.
- c) Efektywne zarządzanie zasobami - działania ekologiczne w pracy codziennej oraz przy organizacji wydarzeń a w konsekwencji ograniczenie wydatków.

IV. Restrukturyzacja sieci

- a) Reorganizacja z uwzględnieniem wniosków z przeprowadzonej analizy sieci.
- b) Połączenie filii nr 58 i filii nr 13 CI Przejście znajdujących się w jednym obiekcie (zgodnie z obowiązującymi przepisami). Konkurs na kierownika połączonych filii.
- c) Otwarcie filii na Sołtysowicach - III kwartał 2022 r.
- d) Strachocin - do czasu znalezienia/wybudowania nowego lokalu na Strachocinie – instalacja księżkomatu. Usytuowanie księżkomatu w zależności od możliwości infrastrukturalnych (odpowiednie przyłącza np. do prądu) z uwzględnieniem miejsc dużego przepływu ludności. Działanie wymaga inwestycji środków. IV kwartał 2022.
- e) Utworzenie działu programowego w strukturze MBP ściśle współpracującego z dyrektorem merytorycznym i bibliotekarzami/kami, w celu rozwoju współpracy między filiami. Dział programowy będzie koordynował realizację projektów międzyfilialnych, i działania wrocławskie w dużych projektach ogólnopolskich. Będzie współpracował z innymi działami biblioteki oraz będzie odpowiedzialny za pozyskiwanie funduszy na realizowane działania. Dział programowy wesprze bibliotekarzy w procesie badania potrzeb czytelników i wypracowywaniu odpowiedniej oferty.
- f) Aktualizacja regulaminu organizacyjnego.
- g) Cele długoterminowe
 - Automatyzacja - stanowiska samoobsługi II etap 2 filie spośród: Filia nr 14 Jagodno, Filia nr 29 ul. Reja, Filia nr 57 Biblioteka Turystyczna, Filia nr 23 Bulwar Ikara lub filia nr 5 GRAFIT.
 - Gotowość opuszczenia lokali w szkołach w sytuacji wypowiedzenia: Filia nr 16 ul. Kolisty, Filia nr 47 ul. Polna (ograniczona przestrzeń i możliwość realizacji działań). Poszukiwanie nowych miejsc/lokalizacji dla filii.
 - Inwestycje na osiedlach, gdzie brakuje placówek bibliotecznych – zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego miasta oraz zgłaszanymi potrzebami przez Rady Osiedli i mieszkańców. Połączenie z tworzeniem CAL-i:
 - **Muchobór Mały** -trwa tworzenie MPZP Grecka/Stanów Zjednoczonych,
 - **Polanowice** -propozycja Rady Osiedla biblioteka w Centrum Handlowym Marino,
 - **Klecina** -Rada Osiedla Klecina zamierza wystąpić do władz Wrocławia z wnioskiem o utworzenie nowej filii MBP,
 - **Nowe Żerniki** -MPZP w rejonie ulic Ernesta Maya, Tadeusza Brzozy i alei Architektów we Wrocławiu.

V. Rozwój biblioteki z pozyskanych funduszy zewnętrznych.

- a) Nawiązywanie partnerstw strategicznych, podejmowanie wspólnych badań i działań.

- b) Udział w projektach międzynarodowych i ogólnopolskich.
- c) Wypracowanie skutecznej komunikacji zewnętrznej.
- d) Docieranie do nowych grup odbiorców.
- e) Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa - wdrożenie nowego systemu Bibliotecznego do obsługi czytelników ALMA. Uruchomienie grudzień 2022 r.

VI. Zarządzanie realizacją strategii

- a) Cele długoterminowe:
 - Wzrost ilości aktywnych czytelników.
 - Wzrost wykorzystania zasobu bibliotecznego.
 - Zbudowanie oferty umożliwiającej korzystanie z zasobów biblioteki poza jej placówkami i godzinami otwarcia zgodnie z koncepcją ATAWAD (anytime, anywhere, anydevice) czyli uniezależnienie w dostępie do zasobów kultury od czasu, miejsca i nośnika.
 - Stworzenie koncepcji głównej biblioteki miejskiej - miejsca nowoczesnego i spełniającego potrzeby kulturalne i rozwojowe wrocławian.

Szczegółowy opis programu działalności Biblioteki.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu, realizując cele określone w ustawie i priorytety miejskich strategii rozwoju prowadzi działalność podstawową, tj. gromadzi, opracowuje zgodnie z obowiązującymi standardami i zapewnia dostęp do różnorodnych pod względem przekazywanych wartości, treści i idei zbiorów służących rozwijaniu czytelnictwa, kształtowaniu zainteresowań i postaw. Biblioteka dziś łączy różne funkcje:

- wspiera rozwój mieszkańców poprzez dostęp do wiedzy, jak i poprzez interesującą ofertę warsztatów, spotkań, debat,
- upowszechnia wiedzę o literaturze, doradza i poleca odbiorcom/czyniom wartościową literaturę,
- wyrównuje szanse i rozwija kompetencje cyfrowe i językowe zarówno mieszkańców/nek, jak i przebywających tu czasowo obcokrajowców, włączając ich w obieg wydarzeń kulturalnych,
- promuje twórców/czynie i dzieła związane z Wrocławiem,
- aktywizuje mieszkańców/nki, tworząc przestrzeń do spotkań i konsultacji w sprawach ważnych dla społeczności lokalnej,
- animuje uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych.

Celem MBP im. T. Różewicza we Wrocławiu na lata 2022 - 2023 jest odbudowanie relacji z czytelnikami, które zostały zaburzone przez pandemię i poszerzenie kręgu odbiorców.

Naturalnym kierunkiem jest badanie potrzeb, wprowadzanie innowacji i cyfryzacja.

Istotną zmianą będzie utworzenie działu programowego, którego zadaniem będzie zidentyfikowanie potrzeb czytelnicznych i wspólnie z bibliotekarzami wypracowanie nowych form promocji czytelnictwa i sposobów komunikacji z użytkownikami/czkami. Zewnętrzne spojrzenie pozwoli wyjść poza utarte ścieżki i na nowo określić rolę bibliotek dla odbiorców/czyń: kulturotwórczą, wspierającą rozwój osobisty swoich użytkowników/czek, kształtującą postawy odpowiedzialności społecznej i zachęcającą do troski o wspólną przestrzeń. Rozproszone dotychczas działania zyskają nową jakość, a przez to będą bardziej efektywne. Rok 2022 będzie czasem diagnozy i przygotowywania strategii rozwoju czytelnictwa, czasem intensywnych zmian.

Ważnym wyzwaniem będzie sprawne przeprowadzenie wdrożenia nowego systemu bibliotecznego ALMA w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Nowoczesny system działający w chmurze oraz połączone katalogi pozwolą kompleksowo dostarczać użytkownikom informację o

zbiorach opracowaną według jednolitych zasad.

Program działań na rok 2022 został przygotowany na poziomie lokalnym przez kierowników/czki filii i zespoły, co pozwala być bliżej mieszkańców i szybko wychodzić naprzeciw ich potrzebom. W działaniach na poziomie całej sieci przez zespoły projektowe:

Wydarzenia i projekty strategiczne zaplanowane w 2022 r.:

1. Międzynarodowe seminarium dla bibliotekarzy/ek i edukatorów/ek w ramach projektu Wyspa Książka – kierunek Północ. 21-22 kwietnia 2022 r.
2. Festiwale:
 - Cyrkopolie 5. Cyrkowy Festiwal Podwórkowy odbywający się na Rynku Psiego Pola, okolicznych podwórkach oraz w budynku CBK FAMA w ramach Święta Wrocławia. Czerwiec 2022 r.
 - Fematywa, to festiwal skupiony wokół literatury, ale również poruszający tematy wyzwań globalnych, konfliktów zbrojnych, praw człowieka, władzy, aktywizmu, macierzyństwa, wykluczenia, migracji, uchodźstwa, obecności kobiet na kartach historii. Październik 2022 r.
 - Wrocławski Festiwal Podróżniczy im. Olgierda Budrewicza Równoleżnik Zero. Październik 2022 r.

Wydarzenia związane z rocznicami i patronem.

1. Karawana do gwiazd – obchody roku Wandy Rutkiewicz – kwiecień 2022 r.
2. Z Tadeuszem Różewiczem rok drugi

Edukacja czytelnicza i edukacja kulturalna.

Edukacja czytelnicza i edukacja kulturalna to priorytet, który będziemy realizować poprzez organizację znanych i rozpoznawalnych przez Wrocławian wydarzeń oraz nowych form pracy z czytelnikami dostosowanych do ich potrzeb:

1. Spotkania z książką, ilustracją, autorem dla grup zorganizowanych we współpracy z przedszkolami i szkołami.
2. Oferta działań dla rodzin z dziećmi w ramach Klubów Rodzica.
3. Warsztaty i zajęcia rozwijające zdolności i umiejętności cyfrowe i technologiczne dla różnych grup wiekowych. Centrum Innowacji Przejście, Kindloteka w MultiCentrum;
4. Laboratoria twórcze uszeregowane w bloki tematyczne (muzyka, ruch, sztuka, cyrk).CBK FAMA;
5. Międzypokoleniowy Festiwal Literatury Dziecięcej we współpracy z Fundacją Czas Dzieci. Czerwiec 2022 r.
6. Bajkowa Biblioteka – inscenizacje klasycznych baśni i współczesnych opowiadań dla dzieci.
7. Kampanie czytelnicze wykorzystujące potencjał sieci:
 - Biblioteczny Wachlarz Emocji Książkowych - Wybornik Emocji. Projekt kierujemy do wszystkich zainteresowanych poznawaniem emocji, ich przeżywaniem czy też koniecznością poradzenia sobie z nimi.
 - Kino w Famie - oferta filmowa skierowana do różnych grup wiekowych: projekcje rodzinne, plenerowe i wieczorne.

Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców i zapobieganie wykluczeniu.

1. Technologie dla seniorów – zajęcia w CI Przejście

2. Wrocławski Wolontariusz IT, Pogotowie Smartfonowe i inne inicjatywy filii wspierające rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców.
3. Filmy w nowej technologii 360 stopni

Promocja literatury poprzez liczne działania on-line i stacjonarne.

1. Spotkania autorskie w formie stacjonarnej i hybrydowej (streaming zwiększa zasięg odbiorców), debaty o literaturze dla różnych grup wiekowych.
2. Promocja zasobu literatury fantastycznej – kolekcja Stowarzyszenia Vratislavia Fantastica w filii nr 22.
3. Strona internetowa, Vlog promujący nowości wydawnicze „Z Mediateki”, grupy na Facebooku: BookStation, Bajkowa Biblioteka
4. Gry miejskie inspirowane literaturą.

Rok 2023 w MBP im. T. Różewicza we Wrocławiu będzie czasem na ewaluację prowadzonych działań pod względem skuteczności w docieraniu do nowych grup odbiorców oraz rokiem wdrożenia nowego programu wypracowanego przez Dział programowy wspólnie z filiami. Będzie to również rok projektowania nowych usług w oparciu o możliwości wdrożonego systemu bibliotecznego ALMA.

Komunikacja zewnętrzna i wewnętrzna.

Wypracowanie spójnej identyfikacji wizualnej zarówno w przestrzeni wirtualnej: strona internetowa i media społecznościowe, jak i w przestrzeniach filii zapoczątkowano wraz z nadaniem bibliotece imienia Tadeusza Różewicza. Kontynuacja tego procesu to sygnał dla mieszkańców, że jesteśmy siecią i można korzystać z całości naszych zasobów w dogodny dla każdego sposób.

Zróżnicowana grupa odbiorców wymaga zastosowania wielu kanałów komunikacji (metody bezpośrednio przy dużym zaangażowaniu pracowników na filiach), narzędzia elektroniczne (multiwyszukiwarka PRIMO, strona internetowa, media społecznościowe i reklamy Facebook). W docieraniu do osób sporadycznie korzystających z mediów społecznościowych stosujemy przekaz wizualny opracowany przez dział promocji (materiały graficzne), media lokalne (radio, TV, prasa oraz różne nośniki reklam w komunikacji miejskiej).

Jedną z najskuteczniejszych metod komunikacji jest marketing szeptany. Zadowoleni czytelnicy są najlepszymi ambasadorami biblioteki.

Wykorzystywane media elektroniczne są zgodne ze standardami WCAG 2.0, pracownicy zostali przeszkoleni z zakresu tworzenia dostępnych treści. Naszym celem jest dbałość o dostępność wydarzeń oraz wprowadzanie wrocławskich standardów dostępności dostosowanych do specyfiki funkcjonowania bibliotek.

Ważnym elementem w komunikacji są wartościowe i unikatowe treści podane w dostosowanej do wieku odbiorcy formie. To one są w stanie przyciągnąć uwagę odbiorcy. Biblioteka posiada wiele wartościowych treści, które są rozproszone lub dostęp do nich jest utrudniony. Analiza stosowanych kanałów komunikacyjnych pod względem ich wykorzystania oraz zastosowanie narzędzi SEO pozwoli dotrzeć do odpowiednio sprofilowanych grup użytkowników.

Komunikacja zewnętrzna jest w dużej mierze uzależniona od komunikacji wewnętrznej. Jeśli zawiedzie informacja na stronie internetowej to pracownik będzie pierwszą osobą do której zwróci się czytelnik. Zorientowany w działaniach biblioteki i zaangażowany pracownik będzie wizytówką biblioteki.

Przeprowadzona diagnoza zaangażowania pracowników wskazuje silną potrzebę wypracowania skutecznej komunikacji wewnętrznej, integracji, wymiany doświadczeń między pracownikami i pracy zespołowej. Doświadczenie pandemii ograniczyło kontakty i spotkania do komunikacji zdalnej, która

jest niewystarczająca. Obecnie stosujemy komunikację e-mailową, spotkania na Zoomie, zebrania z kierownikami filii. Liczny zespół pracowników poprzez naturalną fluktuację – odejścia na emeryturę i przyjęcia nowych osób nie zna siebie nawzajem.

Etapy wdrożenia spójnej komunikacji wewnętrznej:

1. Ustalenie głównych wartości kultury organizacyjnej. Praca na talentach i potencjale pracowników przy zachowaniu ich dobrostanu czyli balansu między życiem zawodowym i prywatnym. Eksperymentowanie i popełnianie błędów jest naturalnym elementem instytucji uczącej się.
2. Onboarding nowych pracowników – aktualizacja przewodnika dla nowych pracowników, spotkania wprowadzające i dzielenie się wiedzą w różnych filiach MBP.
3. Wdrożenie standardów komunikacji – usprawnienie i uproszczenie komunikacji mailowej, ograniczenie wysyłanych informacji tylko do właściwych adresatów w komunikacji pionowej i poziomej.
4. Dobór narzędzi komunikacji - przestrzeń na dokumenty współdzielone (kalendarz merytoryczny i kalendarz działu administracji).
5. Opracowanie planu komunikacji kryzysowej.
6. Ustalenie jasnego podziału obowiązków między działami i pracownikami. Kto czym się zajmuje w danym dziale.
7. Regularne spotkania kierowników i grup projektowych.
8. Docenianie i wzmacnianie – zaplanowanie czasu na świętowanie sukcesów zespołów i indywidualnych pracowników.

Bardzo ważna będzie komunikacja bezpośrednia w formie spotkań grup roboczych, szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych. Konieczne jest dobranie odpowiednich narzędzi i kanałów komunikacji ze względu na różny stopień kompetencji cyfrowych pracowników, a następnie monitorowanie efektywności wdrożonych rozwiązań.

Elementem komunikacji zewnętrznej i dbałości o transparentność działań instytucji jest rzetelne raportowanie danych finansowych, statystycznych i merytorycznych do: Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego, Departamentu Spraw Społecznych, Dolnośląskiej Biblioteki im. T. Mikulskiego we Wrocławiu, GUS, MKIDN oraz publikacja sprawozdań i raportów na podstronie BIP.